

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2020 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 80

Vertinimas:

I UŽDUOTIS.

1. Skliausteliuose pateiktą veiksmažodį įrašykite į sakinį esamuoju laiku, derindami pagal asmenį ir skaičių.

Iapetus duōs filiōs, Promētheum et Epimētheum, *turi* _____ (habēre). Frātrēs *yra* _____ (esse), sed alius sapiēns, alius stultus. Iuppiter *nori* _____ (cupere) Epimētheum fallere. Itaque Epimētheō bellam fēminam Pandōram *duoda* _____ (dare). Promētheus Epimētheum dē Pandōrā *ispēja* _____ (monēre): „O Epimētheu, perīculum *nematai* _____ (vidēre). Non potes fēminam accipere“. Epimētheus Pandōram *myli* _____ (amāre), dē perīculō nōn cōgitat. Fēmina arcam *atidaro* _____ (apeřire), quam nōn licet apeřire. Multae formae malī *išskrenda* _____ (prōvolāre). Sed Pandōra spem in arcā *išsaugoja* _____ (cōservāre). Etiam sī vīta plēna malōrum *yra* _____ (esse), spem semper *turime* _____ (habēre).

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį 0,5 taško (daugiausia 6 taškai).

Suma:

stultus, a, um kvailas
fallo, ere apgauti

non potes negali
non licet negalima

2. Teksto supratimas. Atsakykite į klausimus lotyniškai.

1. Kas buvo Prometėjo tėvas? _____
2. Kas buvo Prometėjo brolis? _____
3. Kuris iš brolių buvo išmintingas? _____
4. Kuo pasireiškė jo išmintis? _____
5. Kas padovanojo Epimetėjui Pandorą? _____
6. Ką atidarė Pandora? _____
7. Ką visada turime, net jei gyvenimas pilnas blogybių (atsakykite lietuviškai ir lotyniškai)? _____

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 7 taškai).

Suma:

II UŽDUOTIS. Pabraukite teisingą lotynišką sakinio variantą.

1. Kuris iš šių posakių reiškia „Čia ir dabar“:

a. Hīc et ubīque	c. Hīc et nunc
b. Herī et hodiē	d. Nunc aut numquam

2. Kuris iš šių posakių reiškia „Menas nugali viską“:

a. Ars aemula natūrae.	c. Ars longa, vīta brevis.
b. Ars natūram adiuvat.	d. Ars omnia vincit.

3. Kuris iš šių posakių reiškia „Visa, kas mano su savimi nešuos“:

- 1) Omnia vincit amor et nōs cēdāmus amōrī.
- 2) Omne initium difficile est.
- 3) Omne prīncipium grave est.
- 4) Omnia mea mēcum porto.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 3).

Suma:

III UŽDUOTIS. Parašykite šiuos posakius vienaskaita.

Pluralis	Singularis
Dīvidite et imperāte.	<i>Divide et impera.</i>
Salvēte, amīcī!	
Nōscite vōs ipsōs.	
Malae herbae cito crēscunt.	
Dum spīrāmus spērāmus.	
Malae gallīnae – mala ōva.	
Hominēs hominibus lupī sunt.	
Dūrae lēgēs, sed lēgēs.	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pakeistą posakį 1 taškas (daugiausia 8).

Suma:

IV UŽDUOTIS. Parašykite veiksmažodžių asmenuotę, išverskite veiksmažodžių formas

salto, saltāre	1	saltā	šok	jie / jos šoka	saltant
teneo, tenēre		tenet		jie / jos laiko	
		tenēbant		jis / ji laikys	
dormio, dormīre		dormis		miegok	
		dormiēs		jis / ji miegos	
cano, canere		canet		dainuojame	
		canēmus		dainuodavau	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai užpildytą eilutę 1 taškas (daugiausia 6).

Suma:

V UŽDUOTIS. Išspręskite kryžiažodį ir perskaite žodį, sudarytą iš pirmųjų raidžių, atsakykite į klausimą lotyniškai.

laivas							
rutulys							
šuo							
toks							
miestas							
ausis							

Quae est avis sacra Minervae? – _____

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį ir atsakymą 1 taškas (daugiausia 7).

VI UŽDUOTIS. Iškelkite klausimą paryškintajam žodžiui, pasirinkę iš sąrašo klausiamuosius žodžius.

Quis kas?	Quōmodo Kaip?	Quamdiū Kaip ilgai?	Cūr Kodėl?	Cuī Kam?	Quī Kas?	Unde Iš kur?	Quot Kiek?	Cūius Kieno?	Quandō Kada?
---------------------	-------------------------	-------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------	------------------------	----------------------	------------------------	------------------------

Pvz.: Lēgātī Carthāginiēnsēs eō tempore **Rōmae** erant. *Ubi* lēgātī Carthāginiēnsēs eō tempore erant?

- 1) **Graeci** cum Trōiānīs bellum gessērunt. _____ cum Trōiānīs bellum gessērunt?
- 2) **Rēx Mīnōs** Crētam īnsulam regēbat. _____ Crētam īnsulam regēbat?
- 3) Lātōna **duōs** līberōs habuit. _____ līberōs Lātōna habuit?
- 4) Rōmānī Sabīnās **dolō** accēpērunt. _____ Rōmānī Sabīnās accēpērunt?
- 5) Paris **Venerī** mālum aureum dedit. _____ Paris mālum aureum dedit?
- 6) Homo ipse volāre nōn potest, **quia ālās nōn habet**. _____ homo volāre nōn potest?
- 7) Caesar **mēnse Octōbrī** in Urbem revertit. _____ Caesar in Urbem revertit?
- 8) Aegeus **multōs diēs noctēsque** filium exspectāvit. _____ Aegeus filium exspectāvit?
- 9) Eurydicē **Orpheī** uxor erat. _____ uxor Eurydicē erat?
- 10) Thēseus **Athēnīs** Crētam vēnit. _____ Thēseus Crētam vēnit?

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai sudarytą klausimą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

VII UŽDUOTIS. Atsakykite į klausimus, nurodydami atitinkamo atsakymo raidę.

1. Quis p̄rimus rēx Rōmae factus est?
2. Quis fuit septimus et ultimus rēx Rōmānōrum?
3. Quot cōnsulēs reī pūblicaē Rōmānae praecerant?
4. Quod opus Hērodotus scrīpsit?
5. Quem patrem tragoediae appellāmus?
6. Quae nōmina filiīs Rheae Silviae erant?
7. Quī imperātor domum Auream Romae sibi aedificāvit?
8. Quae causa erat bellī Trōiānī?
9. Quis dīxit „Ālea iacta est“?
10. Quō saeculō Germānī imperium Rōmānum dēlēvērunt?

Atsakymai: a) Aeschylum; b) Gaius Iūlius Caesar; c) Nero; d) duo; e) saeculō quintō; f) Tarquinius Superbus; g) Historiās; h) Rōmulus et Remus; i) Rōmulus; j) rapīna uxōris Menelāi.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką (daugiausia 10 taškų).

Suma:

VIII UŽDUOTIS. Parašykite romėniškus šių graikų dievų atitikmenis.

Dzeusas	<i>Jupiteris</i>		
Hermis		Artemidė	
Arėjas		Hera	
Hestija		Poseidonas	
Atėnė		Hadas	
Afroditė		Demetra	

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 taško (daugiausia 6 taškai).

Suma:

IX UŽDUOTIS. Pažymėkite teisingą atsakymą.

1. Kurios graikų deivės epitetas yra Pelėdakė?
a) Heros b) Afroditės c) Atėnės d) Artemidės
2. Kuris iš šių antikinių literatūros žanrų atsirado vėliausiai?
a) romanas b) lyrika c) drama d) laišakai
3. Apie kokius karus rašoma Herodoto *Istorijoje*?
a) Atėnų–Spartos b) graikų–persų c) graikų–trojėnų d) graikų–romėnų
4. Kurios iš šių tautų romėnai neužkariavo?
a) egiptiečių b) germanų c) punų d) galų
5. Kurio iš šių pastatų nėra Atėnų Akropolyje?
a) Panteono b) Partenono c) Erehtėjono d) Nikės šventyklos
6. Kurių iš šių statinių nestatė senovės graikai?
a) stadionų b) šventyklų c) teatrų d) amfiteatrų
7. Ką reiškia „Kikliniai epai“?
a) Kikladų epai b) epų ciklas c) Kiklopo epai d) didaktiniai epai

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 7 taškai).

Suma:

X UŽDUOTIS. Susiekite literatūros kūrinius ir jų autorius (šalia parašykite atitinkamą numerį).

1	<i>Oidipas karalius</i>	Euripidas
2	<i>Metamorfozės</i>	Tacitas
3	<i>Prikaltasis Prometėjas</i>	Aischilas
4	<i>Paukščiai</i>	Vergilijus
5	<i>Valstybė</i>	Homeras
6	<i>Analai</i>	Ciceronas
7	<i>Odisėja</i>	Sofoklis
8	<i>Enėjidė</i>	Aristofanas
9	<i>Kalbos prieš Katiliną</i>	Ovidijus
10	<i>Medėja</i>	Platonas

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai suvestą porą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

**Lietuvos mokinių lotynų kalbos ir Antikos kultūros olimpiada
2020 m.**

Pirmus–antrus metus besimokantiems moksleiviams

Rajono (miesto) etapas

Užduočių atlikimo laikas 2 val.

mokykla (gimnazija)

dalyvio vardas, pavardė

Maksimalus taškų skaičius 80

Vertinimas:

I UŽDUOTIS.

1. Skliausteliuose pateiktą veiksmažodį įrašykite į sakinį esamuoju laiku, derindami pagal asmenį ir skaičių.

Iapetus duōs filiōs, Promētheum et Epimētheum, *turi habet* (habēre). Frātrēs *yra sunt* (esse), sed alius sapiēns, alius stultus. Iuppiter *nori cupit* (cupere) Epimētheum fallere. Itaque Epimētheō bellam fēminam Pandōram *duoda dat* (dare). Promētheus Epimētheum dē Pandōrā *ispēja monet* (monēre): „O Epimētheu, perīculum *nematai non vides* (vidēre). Non potes fēminam accipere“. Epimētheus Pandōram *myli amat* (amāre), dē perīculō nōn cōgitat. Fēmina arcam *atidaro aperit* (aperīre), quam nōn licet aperīre. Multae formae malī *išskrenda provolant* (prōvolāre). Sed Pandōra spem in arcā *išsaugoja conservat* (cōnservāre). Etiam sī vīta plēna malōrum *yra est* (esse), spem semper *turime habemus* (habēre).

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį 0,5 taško (daugiausia 6 taškai).

Suma:

stultus, a, um kvailas
fallo, ere apgauti

non potes negali
non licet negalima

2. Teksto supratimas. Atsakykite į klausimus lotyniškai.

1. Kas buvo Prometėjo tėvas? Iapetus
2. Kas buvo Prometėjo brolis? Epimetheus
3. Kuris iš brolių buvo išmintingas? Prometheus
4. Kuo pasireiškė jo išmintis? Epimetheum monet Pandoram non accipere
5. Kas padovanojo Epimetėjui Pandorą? Iuppiter
6. Ką atidarė Pandora? arcam
7. Ką visada turime, net jei gyvenimas pilnas blogybių (atsakykite lietuviškai ir lotyniškai)? viltį, spem

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 7 taškai).

Suma:

II UŽDUOTIS. Pabraukite teisingą lotynišką sakinio variantą.

1. Kuris iš šių posakių reiškia „Čia ir dabar“:

- a. Hīc et ubīque
- b. Herī et hodiē
- c. Hīc et nunc
- d. Nunc aut numquam

2. Kuris iš šių posakių reiškia „Menas nugali viską“:

- a. Ars aemula natūrae.
- b. Ars natūram adiuvat.
- c. Ars longa, vīta brevis.
- d. Ars omnia vincit.

3. Kuris iš šių posakių reiškia „Visa, kas mano su savimi nešuos“:

- 1) Omnia vincit amor et nōs cēdāmus amōrī.
- 2) Omne initium difficile est.
- 3) Omne prīncipiūm grave est.
- 4) Omnia mea mēcum porto.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 3).

Suma:

III UŽDUOTIS. Parašykite šiuos posakius vienaskaita.

Pluralis	Singularis
Dīvidite et imperāte.	<i>Divide et impera.</i>
Salvēte, amīcī!	<i>Salve, amice!</i>
Nōscite vōs ipsōs.	<i>Nosce te ipsum.</i>
Malae herbae cito crēscunt.	<i>Mala herba cito crescit.</i>
Dum spīrāmus spērāmus.	<i>Dum spiro spero.</i>
Malae gallīnae – mala ōva.	<i>Mala gallina – malum ovum.</i>
Hominēs hominibus lupī sunt.	<i>Homo homini lupus est.</i>
Dūrae lēgēs, sed lēgēs.	<i>Dura lex, sed lex.</i>

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai pakeistą posakį 1 taškas (daugiausia 8).

Suma:

IV UŽDUOTIS. Parašykite veiksmažodžių asmenuotę, išverskite veiksmažodžių formas

salto, saltāre	1	saltā	<i>šok</i>	jie / jos šoka	<i>saltant</i>
teneo, tenēre	2	tenet	<i>jis / ji laiko</i>	jie / jos laiko	<i>tenent</i>
		tenēbant	<i>jie / jos laikė</i>	jis / ji laikys	<i>tenēbit</i>
dormio, dormīre	4	dormīs	<i>miegi</i>	miegok	<i>dormī</i>
		dormiēs	<i>miegosi</i>	jis / ji miegos	<i>dormiet</i>
cano, canere	3	canet	<i>jis / ji dainuos</i>	dainuojame	<i>canimus</i>
		canēmus	<i>dainuosime</i>	dainavau	<i>canēbam</i>

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai užpildytą eilutę 1 taškas (daugiausia 6).

Suma:

V UŽDUOTIS. Išspręskite kryžiažodį ir perskaite žodį, sudarytą iš pirmųjų raidžių, atsakykite į klausimą lotyniškai.

laivas	N	A	V	I	S	
rutulys	O	R	B	I	S	
šuo	C	A	N	I	S	
toks	T	A	L	I	S	
miestas	U	R	B	S		
ausis	A	U	R	I	S	

Quae est avis sacra Minervae? – *Noctua*.

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai įrašytą žodį ir atsakymą 1 taškas (daugiausia 7).

VI UŽDUOTIS. Iškelkite klausimą paryškintajam žodžiui, pasirinkę iš sąrašo klausiamuosius žodžius.

Quis kas?	Quōmodo Kaip?	Quamdiū Kaip ilgai?	Cūr Kodėl?	Cuī Kam?	Quī Kas?	Unde Iš kur?	Quot Kiek?	Cūius Kieno?	Quandō Kada?
---------------------	-------------------------	-------------------------------	----------------------	--------------------	--------------------	------------------------	----------------------	------------------------	------------------------

Pvz.: Lēgātī Carthāginiēnsēs eō tempore **Rōmae** erant. **Ubi** lēgātī Carthāginiēnsēs eō tempore erant?

- 1) **Graeci** cum Trōiānīs bellum gessērunt. Qui cum Trōiānīs bellum gessērunt?
- 2) **Rēx Mīnōs** Crētam īnsulam regēbat. Quis Crētam īnsulam regēbat?
- 3) Lātōna **duōs** līberōs habuit. Quot līberōs Lātōna habuit?
- 4) Rōmānī Sabīnās **dolō** accēpērunt. Quomodo Rōmānī Sabīnās accēpērunt?
- 5) Paris **Venerī** mālum aureum dedit. Cui Paris mālum aureum dedit?
- 6) Homo ipse volāre nōn potest, **quia ālās nōn habet**. Cur homo volāre nōn potest?
- 7) Caesar **mēnse Octōbrī** in Urbem revertit. Quando Caesar in Urbem revertit?
- 8) Aegeus **multōs diēs noctēsque** filiū exspectāvit. Quamdiu Aegeus filiū exspectāvit?
- 9) Eurydicē **Orpheī** uxor erat. Cuius uxor Eurydicē erat?
- 10) Thēseus **Athēnīs** Crētam vēnit. Unde Thēseus Crētam vēnit?

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai sudarytą klausimą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma:

VII UŽDUOTIS. Atsakykite į klausimus, nurodydami atitinkamo atsakymo raidę.

1. Quis p̄rimus rēx Rōmae factus est? *i)*
2. Quis fuit septimus et ultimus rēx Rōmānōrum? *f)*
3. Quot cōnsulēs reī pūblicaē Rōmānae praecerant? *d)*
4. Quod opus Hērodotus scrīpsit? *g)*
5. Quem patrem tragoediae appellāmus? *a)*
6. Quae nōmina filiīs Rheae Silviae erant? *h)*
7. Quī imperātor domum Auream Romae sibi aedificāvit? *c)*
8. Quae causa erat bellī Trōiānī? *j)*
9. Quis dīxit „Ālea iacta est“? *b)*
10. Quō saeculō Germānī imperium Rōmānum dēlēvērunt? *e)*

Atsakymai: a) Aeschylum; b) Gaius Iūlius Caesar; c) Nero; d) duo; e) saeculō quintō; f) Tarquinius Superbus; g) Historiās; h) Rōmulus et Remus; i) Rōmulus; j) rapīna uxōris Menelāi.

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 1 tašką (daugiausia 10 taškų).

Suma:

VIII UŽDUOTIS. Parašykite romėniškus šių graikų dievų atitikmenis.

Dzeusas	<i>Jupiteris</i>		
Hermis	<i>Merkurijus</i>	Artemidė	<i>Diana</i>
Arėjas	<i>Marsas</i>	Hera	<i>Junona</i>
Hestija	<i>Vesta</i>	Poseidonas	<i>Neptūnas</i>
Atėnė	<i>Minerva</i>	Hadas	<i>Plutonas</i>
Afroditė	<i>Venera</i>	Demetra	<i>Cerera</i>

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą po 0,5 taško (daugiausia 6 taškai).

Suma:

IX UŽDUOTIS. Pažymėkite teisingą atsakymą.

- Kurios deivės ar herojės epitetas yra Pelėdakė?
a) Heros b) Afroditės c) Atėnės d) Artemidės
- Kuris iš šių antikinių literatūros žanrų atsirado vėliausiai?
a) romanas b) lyrika c) drama d) laišakai
- Apie kokius karus rašoma Herodoto *Istorijoje*?
a) Atėnų–Spartos b) graikų–persu c) graikų–trojėnų d) graikų–romėnų
- Kurios iš šių tautų romėnai neužkariavo?
a) egiptiečių b) germanu c) punų d) galų
- Kurio iš šių pastatų nėra Atėnų Akropolyje?
a) Panteono b) Partenono c) Erehtėjono d) Nikės šventyklos
- Kurių iš šių statinių nestatė senovės graikai?
a) stadionų b) šventyklų c) teatrų d) amfiteatru
- Ką reiškia „Kikliniai epai“?
a) Kikladų epai b) epu ciklas c) Kiklopo epai d) didaktiniai epai

Suma:

Vertinimas: Už kiekvieną teisingą atsakymą 1 taškas (daugiausia 7 taškai).

X UŽDUOTIS. Susiekite literatūros kūrinius ir jų autorius (šalia parašykite atitinkamą numerį).

1	<i>Oidipas karalius</i>	Euripidas	10
2	<i>Metamorfozės</i>	Tacitas	6
3	<i>Prikaltasis Prometėjas</i>	Aischilas	3
4	<i>Paukščiai</i>	Vergilijus	8
5	<i>Valstybė</i>	Homeras	7
6	<i>Analai</i>	Ciceronas	9
7	<i>Odisėja</i>	Sofoklis	1
8	<i>Enėjidė</i>	Aristofanas	4
9	<i>Kalbos prieš Katiliną</i>	Ovidijus	2
10	<i>Medėja</i>	Platonas	5

Vertinimas: Už kiekvieną teisingai suvestą porą 1 taškas (daugiausia 10).

Suma: